

MORJENS

Autohistoriallinen Seura ry

2 / 2024

**AHS:n Talviajot
Itä-Uudellamaalla**

Autourheilun ammattilainen

Risto Laine

yhdistää ajoneuvoharrastusta ja työtä

- Puhallusmenetelmien kirjoa
- Jussin vinkeissä jarruasiasiaa
- Historiallisia autokuvia
- Bremen Classic Motorshow

CLASSIC

MOTORSHOW

Lahti • Finland

SUURI SUOMALAINEN
KLASSIKKOAJONEUVONÄYTTELY

4.-5.5.2024 LAHTI

TEEMANA

Pieni on kaunista

Mukana myös erikoisosastoja mm.

MUSEOIÄSSÄ

Vuonna 1993
ensiesiteltyjä klassikoita

OMISTAJIEN

HELMET

Harrastajien tallien aarteet

HANNU MIKKOLAN
VOLVO AMAZON

KARTINGIN
80-LUKU

AUTOJA, MOOTTORIPYÖRIÄ, MOOTTORIKELKKOJA, MOPOJA, TYÖ-
KONEITA, TRAKTOREITA, RASKASTA KALUSTOA, PIENOISMALLEJA,
MERKKIKERHOJA, KAUPPIAITA, KUNNOSTAJIA, ASiantuntijoita,
OHJELMAA JA PALJON MUUTA!

LIPUT

Päivälippu 25 €
Eläkeläiset 20 €
7-15 vuotiaat 10 €

AVOINNA

Ia 4.5. klo 9-17
Su 5.5. klo 10-17

Ennakkoliput: www.tiketti.fi

PÄÄYHTEISTYÖKUMPPANIT

MOBILISTI

YHTEISTYÖKUMPPANIT

vannetukku.fi

motonet

MOBILIA
AUTON JA TIEN MUSEO

tiketti

PÄÄKIRJOITUS

Osa jäsenistöstä ehti aloittaa uuden harrasteajoneuvoajokauden hyvissä ajoin ulkoiluttamalla autovanhustaan AHS:n Talviajoissa. Tässä vaiheessa kevättä lienevät jo useimmat vanhat ajoneuvot maistaneet asfalttia ja ehkä sorateitäkin. Aika moni suuntaa varmaankin toukokuun alkupuolella kohti Lahden Motorshow'ta. Täällä on AHS:lläkin juhluvuotemme näyttelyosasto mitä on suunniteltu talven aikana. Tulkaa tervehtimään uuteraa näyttelyporukkaamme ja tutustumaan ajoneuvokattaukseen.

Lehdessä palaamme **Jussi Muotialan** kirjaamiin talviajotunnelmiin vaikka mieleemme taitaa olla jo varsinaisen ajokauden tapahtumissa. AHS:n tapahtumista löytyy kalenteri lehden loppupuolelta ja mukana on lisäksi muutama muiden yhdistysten meille ilmoittama tapahtuma.

Näin keväällä, kun harrastekalustoa otetaan käyttöön saatetaan kohdata talviseisannon jälkeen ilmaantuviin ongelmiin. Jussin vinkeissä saadaan muistutus mm. jarruttelun tärkeydestä muutenkin kuin ajotilannemielessä. Autonrakentelun yhteen juurivaiheeseen syvennyttään puhallustekniikoita ruotivassa **Ari Leppälän** jutussa.

Matkustaminen ulkomaisiin alan tapahtumiin antaa perspektiiviä harrastukseen omalla tavallaan. Tässä lehdessä **Hans Brummer** kertoo matkasta Bremenin Classic Motorshow'hun. Lisäksi tein lyhyen reportaasin maaliskuisesta Ruotsin Classic Motormarknad -tapahtumasta. Kevät

oli jo Västeråsissa Suomea pidemmällä – moni tuli veteraanipolulla paikalle harrasteautoista puhumattakaan.

Jäsenesittelyt ovat ehkä lehtemme mielenkiintoisinta antia. Pääsemme sukeltamaan kansaharrastajiemme ajoneuvohistoriaan muitakin elämänvaiheita sivuten. **Markku Pellinen** on taltioinut luettavaksemme **Risto Laineen**, autourheilun monitoimimiehen pitkää historiaa autojen ja moottoriurheilun parissa.

Näin 60-vuotisjuhluvuonna on hyvä muistella myös menneitä aikoja mm. vanhojen kuvien kautta. **Risto Suomisen** kuva-arkistossa on kuvia pääkaupunkiseudulla kuvatuista autoista. Ensimmäisessä sieltä ammennetussa kuvakoosteesta nähdään tyypillistä jenkkiautokalustoa ennen nk. uustuontia. Hans Brummer kaivoi esiin kuvan tarinan kera retkeltä vuoden 1970 SAHK:in ajoihin.

Saamme lukea myös mielenkiintoista tilastoa viiden viime vuoden aikana Autohistoriallisen Seuran toimesta tehdyistä museojoneuvotarkastuksista – eikä tässä kaikki voimme lisätä – eli muutakin löytyy lehdestä.

Mukavia lukuhetkiä ja käykää ahkerasti AHS:n kokoontumisissa!

Hannele Hatanpää

Hannele Hatanpää

SISÄLTÖ

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Puheenjohtajalta
- 6 AHS:n 60-vuotis paidat myynnissä
- 7 Monessa mukana autourheilussa ja -harrastuksessa – Risto Laine
- 14 AHS Talviajot
- 19 Jussin vinkit: Jarrut
- 20 AHS:n filmi-ilta Gustavelundissa
- 21 Bremen Motorshow, Saksa
- 26 Classic Motormarknad, Ruotsin Västerås
- 28 Vanha kuva kertoo
- 29 Puhallusmenetelmiä
- 32 Pääkaupungin katukuvaa 70-luvulta, osa 1
- 34 Mobilian vuoden teeman avajaiset
- 36 Museotarkastustilastoa 2019–2023
- 37 Helatorstaijot tulossa
- 38 Tapahtumakalenteri
- 39 Jäsenhakemus ja jäsen- sekä kalustotietojen muutositilomake

MORJENS

Toimituksen osoite:

morjens@autohistoriallinenseura.fi
Hannelin, Solamäentie 60,
03100 Nummela (käyntiosoite:
Ratastie 10). Puh. 040 587 4351

Päätoimittaja

Hannele Hatanpää

Vakituiset avustajat

Juhani Halmeenmäki, Jussi Muotiala,
Markku Pellinen, Nils Tigerstedt

Avustajat tässä numerossa

Hans Brummer, Ari Leppälä,
Anitta Pellinen, Stanislav Voronin

Ilmoitukset

morjens@autohistoriallinenseura.fi, 040 587 4351

Ulkoasu

Tiina Lemmola, tiina.lemmola@gmail.com

Kannen kuva

1937 Chevrolet HS 131 ja Raimo Stenvall.
Kuvaaja Hannele Hatanpää.

Painopaikka

NurmiPrint Oy

Julkaisija

Autohistoriallinen Seura ry

Ilmoitushinnat 2024 (sivukoko A4):

Takasivu	225 €
Kokosivu	180 €
1/2 sivua	130 €
1/3 sivua	105 €
1/4 sivua	90 €
1/8 sivua	50 €
1/16 s.	jäsenille (maksuton)
Jatkuva ilmoitus -15 %	
Laskutus alv 0 %	
Nro1 (sivu A5) -15 %	

Seuraava lehti ilmestyy lokakuun puolivälissä. Aineistot 3.9. mennessä:
morjens@autohistoriallinenseura.fi

ISSN 2242-5454

Tervehdys kaikille

Tultuani valituksi AHS:n puheenjohtajaksi helmikuun vuosikokouksessa 25. kerran peräkkäin lienee paikalla henkilökohtaisesti muistella vähän kulunutta neljännesvuosisataa ”AHS:n ruorissa” pienin, erillisin, lyhyin anekdootein. Olen jälkeinpäin saanut kuulla, että **Kim Snellman** ja **Markus Järvi** olivat vuoden 1999 alussa miettineen ennen vuosikokousta sopivaa henkilöä puheenjohtajaksi AHS:aan. Toiminta oli siihen aikaan nykyistä paljon pienimuotoisempaa, jäseniä taisi olla 143. Silloinen puheenjohtaja **Jari Heikkinen** ei ollut halukas jatkamaan pestiään. Jostain syystä Kim ja Markus olivat tulleet siihen lopputulokseen, että allekirjoittanut, joka oli liittynyt AHS:aan vasta reilu vuosi aikaisemmin Kimin suosituksesta ja myötävaikutuksella, olisi sopiva henkilö oikeine ominaisuuksineen puheenjohtajaksi. Minut valittiin siis ensimmäisen kerran AHS:n puheenjohtajaksi vuonna 1999 vuosikokouksessa Nupurin kartanossa, ja loppu on sitten historiaa.

Alku oli kyllä haastavaa, kun uudella puheenjohtajalla ei ollut oikeastaan silloin mitään ATK-osaamista. Jäsentiedotteet kirjoitin kirjoituskoneella, monistin ne ja vein ne valitsemalleni sihteerille **Leila Savonsalmelle** postitettavaksi jäsenistölle. Voi sanoa, että AHS siirtyi nykyaikaan, kun **Anitta** ja **Markku Pellinen** olivat liittyneet kerhoon ja tulivat valituksi hallitukseen. Molemmat ovat merkittäväällä panoksellaan edesauttaneet AHS:n kehitystä tähän päivään asti. Sain värvättyä Anittan AHS:n sihteeriksi, ja nyt alkoi tapahtua. Erinomaiset tietokoneen käyttötaidot omaava henkilö ”pisti asiat kuntoon ammattilaisen ottein”. Anitta ja Markku toimittivat yhdessä kerhon Morjens-lehteä Markun ollessa päätoimittaja yli kymmenen vuotta, suurkii-

tokset siitä työstä. Ennen oman Morjens-lehden julkaisua AHS:n juttuja oli Automobiili-lehdessä, mutta oman lehden perustaminen jäsenistön asioiden tiedottamiseen mielenkiintoisine juttuineen oli aikanaan todella oikea ratkaisu!

Vuoden 2007 lopussa sain hyvin mielenkiintoisen tehtävän ylläpitää AHS:n museoajoneuvoarkistoa, kun **Aarno Mikala** luopui tehtävästä. Arkisto piti muuttaa sähköiseen muotoon tietokoneelle, sillä Aarno teki kaiken työn käsin. Olin itse huomannut puutteelliset tietokoneen käyttötaidoni ja kävin joi-takin peruskursseja, jotta hieman hallitsisin tietokonetta paremmin olihan se ”värkki” tullut arkea helpottamaan jäädäkseen. Näin jälkeinpäin ajatellen olisi heti pitänyt kysyä Anitalta neuvoa minkälaista Excel-taulukkoa pitäisi käyttää eikä tallentaa materiaalia Word-tiedostoon kuten aluksi tein. Sain suurenmoisen avun Anitalta, kun hän loi uuden toimivan taulukon helpottamaan tallennustyötäni, kiitos siitä vielä jälkikäteen Tämä työ on muodostunut minulle varsin mielekkääksi vuosien varrella.

Vuoden 2006 alussa kunniajäsenyyden myöntämisperusteet muodostuivat joillekin jo edesmenneille AHS:n jäsenille hieman hankaliksi ymmärtää. Luultiin, että automaattisesti täytettyään 70 vuotta saa kunniajäsenyyden ja vapautuksen jäsenmaksusta. Jos näin olisi menetelty, AHS:n jäsenistö koostuisi tulevaisuudessa hyvin suurelta osin kunniajäsenistä jäsenten ikärakene huomioon ottaen. Tämän kunniajäsenyystapauksen tultua ajankohtaiseksi kohtasin lisäksi samaan aikaan henkilökohtaisesti suuren surun, kun isäni menehtyi helmikuussa 2006 sairauden uuvuttamana, mikä teki muiden asioiden hoitamisen raskaaksi suruaikana. AHS:n hallitus linjasi tuolloin kun-

niajäsenyyden myöntämisen perusteeksi ansiokkaan toiminnan AHS:n ja museoajoneuvoharrastuksen hyväksi. Kunniajäsenyys tulee harkittavaksi seuraavana vuotena siitä, kun ansioitunut jäsen on täyttänyt 70 vuotta.

AHS:n pääajotapahtuma on edelleen Helatorstaiajot ja muistan hyvin, että vielä reilut kymmenen vuotta sitten yksi ”pullonkaula” järjestelyissä oli rastihenkilökunnan värväminen rasteille. Ratkaisu ongelmaan oli tiekirjan käyttöönotto ajotapahtumissa Keski-Euroopan ajotapahtumien mallin mukaan. Tiekirja sisälsi kaikki olennaiset tiedot osallistujalle: reittikartan ja -selosteen, kilpailukysymykset ym. ohjeita ja tärkeää huomioitavaa. Tämä ratkaisu toimii erittäin hyvin tänäkin päivänä. Tiekirjaidea tuli Markulta ja Anitalta, joilla oli aikaisempaa kokemusta ajotapahtumista Keski-Euroopassa.

Tapahtumista, joihin AHS on vuosien varrella osallistunut, on minulle mieleenpainuvien ehkä kerhomme sotateemainen osasto Lahden Classic Motorshow’ssa 2013, koska sen palkittiin parhaana kerho-osastona. Huomionosoitus tuli kuitenkin hieman yllätyksenä, sillä olihan näyttelyssä monta muuta hyvää osastoa. Kun palkintoshekin luovutus kuvattiin tv-lähetykseen, **Jorma Pulkkinen** haastatteli minua ja kysyi, mihin palkintorahat käytetään. Vastaus oli heti valmiina, AHS:n vuoden 2014 eli 50-vuotisjuhlavuoden järjestelyihin.

Kymmenisen vuotta sitten AHS:n sihteerin/tiedottajan paikalle tuli **Satu Danielsson** Anittan ilmoitettua, ettei hän enää jatka tehtävässä. Meillä hallituksessa oli tosi suuri huoli, mistä löytää hyvä ja osaava henkilö. Tässä kohtaa täytyy minun jälleen antaa suuri kiitos Anitalle, että hän sai Satun suostumaan AHS:n tiedottajaksi ja hallituksen sihteeriksi. Yhteistyö Satun

Kuvamuisto Suur-Saimaan ympäriajoista kesäkuulta 2003 - allekirjoittanut, 1967 Triumph Vitesse 2 L MK I Cabriolet ja Jarmo "Jallu" Mero.

kanssa on sujunut aivan erinomaisesti menneinä vuosina, AHS:n tiedotus on kehittynyt Satun aikana vastaamaan 2020-luvun vaatimuksia, mm. AHS on avannut omat Facebook-sivut, jo olemassa olleiden kotisivujen lisäksi, ja sähköpostiviestejä AHS:n tulevista tapahtumista ym. asioista tulee Satulta melkein liukuhihnavauhdilla. Idearikkaana henkilönä Satu on ollut todella erinomainen puheenjohtajan "oikea käsi" hoitamaan ja viemään eteenpäin AHS:n kaikkia asioita, kiitos siitä.

Lopuksi haluan lausua parhaimmat kiitokseni kaikille henkilöille (hallituksen jäsenille, sihteeri/tiedottajalle, rompetorivastaavalle, museoajoneuvotarkastajille, jäsen- ja kalustovastaavalle, Morjens-lehden nykyiselle päätoimittajalle ym.), jotka ovat olleet mukana kehittämässä AHS:aa menneinä vuosina puheenjohtajuuteni aikana. Ilman Teidän suurta työpanostanne AHS ei olisi se kerho, eikä olisi saanut sitä arvostusta, mitä se tänä päivänä nauttii maamme ajoneuvoharrastepiirien kes-

kuudessa. Nöyrimmät kiitokseni Teille kaikille! Tehkäämme yhdessä juhlavuodesta 2024 ikimuistettava jälkipolville, he ovat meidän hienon harrastuksemme tulevaisuus.

Hyvää alkukevättä ja ajokauden alkua kaikille jäsenille.

Parhain automobiiliterveisin,

Hans Brummer

BENSA-SÄHKÖ EXPERTTI

ja säädöt hoitaa yli 40 vuoden kokemuksella
LASSE MÄKELÄ

*Vedetön
jäähdytins-
neste*

- KAASUTTIMET
- SYTYTYSJÄRJESTELMÄT
- AUTOSÄHKÖ
- BENSARUISKUT
- EBERSPÄCHER
- kaasuttimien VARAosat, huolto, säädöt

Millers Oil vanhan kaluston öljyt sae 30, 40, 50, 20/50, mini 20/50, vaiht.öljyt: mm sae 90 gl1 ja sae 140

MYÖS LIIKKUVA HUOLTO!!!

YRITTÄJÄNTIE 8, 01800 KLAUKKALA, 040 554 8372, bensaexpertti@gmail.com

- päästöongelmat + todistukset
- WEBASTO
- MUSEOAUTOT/ERIKOISAUTOT
- VENEKAASTTIMET
- laturit, startit

Museotarkastukset

Resurs-öljyn lisäaineet

Millers Eps tankkiin etanolin haittojen ehkäisyyn + lyijyn korvike + oktaanin korotus

Monenmoista pikkuesinettä. Patinoituneita ilmanpainemittareita, tupakansytyttimiä, merkkejä...

historialliset ajoneuvot on vapautettava ehdotetusta romuajoneuvoja koskevasta asetuksesta.

Monet pohjoismaalaiset ovat löytäneet tapahtumaan tiensä. Varsinkin ruotsalaisajoneuvomerkkien omistajapiirit, koska Volvoihin ja Saabeihin sekä ruotsalaisvalmisteisiin mopoihin on ollut sopivasti osatarjontaa. Tuotteita riittää pengottavaksi kyllä muidenkin ajoneuvojen harrastajille. Lisäksi myynnissä on jonkun verran vintage-esineistöä kuten vanhoja ajoneuvoleikkikaluja, autokilpailujen julisteita sekä aiheeseen sopivia tarroja, myyntiesitteitä ja kirjoja.

Lannevöitä eri väreissä.

Kun kerran Suomesta lähtee laivalla Ruotsiin niin samalla on mielekästä yhdistää retkeen ajoneuvoaiheisia käyntikohteita matkan varrelta esim. Västerås Flygmuseumin, missä on esillä vanhoja lentokoneita tai Enköpingissä Mel's Garage jenkkiautomyyntinäyttelyn, jonka yhteydessä on myös amerikkalaistyylinen jäätelöbaari sekä kahvila.

Vuoden toinen Classic Motor Marknad järjestetään 30.11.2024.

Autoissa näkyi aikoinaan irtotyynyjä. Yleensä ne tehtiin itse. Niissä saattoi olla matkamuistoksi ostettujen paikkakuntien merkkejä tai vaikka tällaisia autoiluhenkisiä kanavatyötyyppisiä kuvia.

AUTOVERHOOMO KABIINI

Verhoilen autot, asunto-autot ja -vaunut, moottoripyörät, mopot, veneet, kelkat, traktorit ym. kulkuneuvot.

www.kabiini.fi

040 650 6689

verhoomo@kabiini.fi
autoverhoomo_kabiini
Uusimaa/Vihti

KLASSIK AUTO OY

Tiedätkö autosi todellisen vakuutusarvon?

Classic Datan sertifioidut tarkastuspalvelut tuottavat kirjallisen todistuksen auton kunnosta ja arvosta.

Sovi tarkastus: Klassik Auto Oy
info@klassik-auto.fi
+358 50 302 1116

Classic Data
VALTUUTETTU TARKASTAJA

- Teemme saksalaisen Classic Data -sertifikaatin edellyttämiä kunto- ja arvomäärittämiä, kysy lisää.
- Hyödyt osto-, myynti- ja vakuutusilanteissa.

Anssi Juutilainen • www.klassik-auto.fi • +358 50 302 1116

Vanha valokuva kertoo

SAHK:n ajot vuonna 1970 Tampereella

Suomen Automobiili-Historiallinen Klubin kahdennettoista retkeilyajot järjestettiin vuonna 1970 Tampereella 16 – 17. toukokuuta. Kyseinen valokuva on näistä ajoista, kun Hiiskulan Mercedes-Benz 540 K 1939 ja myös Rolls Royce Silver Ghost 1921 (entinen Karl Fazerin auto) otivat siihen osaa.

Kuvan ottopaikka retkeilyajojen reitin varrella ei ole tiedossa, mutta kuvan on ottanut mahdollisesti seurueeseen kuulunut edesmennyt lääkäri Ralf Pettersson ja kuva on Herman von Numersin arkistosta. Siinä seisoo tauolla Mercedes-Benz 540 K:n vieressä vasemmalla lääkäri Henrik Riska ja oikealla lääkäri-kirurgi Herman von Numers. Molemmat herrat ovat ajanmukaisesti pukeutuneena

Saksan kolmannen valtakunnan sotilasasuihin. Nämä Natsi-Saksan sotilasasut herättivät silloin vielä pahennusta ja Herman on minulle henkilökohtaisesti kertonut, että heidän seurueltaan eväsi hovimestari sisäänpääsyn hämeenlinalaiseen ravintolaan syömään paluumatkalla Helsinkiin viitaten sopimattomiin asuihin. Kekseliäänä miehenä Herman pyysi ravintolan hovimestarin saapumaan ulos katsomaan millä autoilla ollaan liikkeellä. Nähtyään kadun varressa Mercedes-Benz ja Rolls Royce autot hovimestari ilmoitti, että seurue on sittenkin tervetullut ravintolaan syömään.

Teksti: Hans Brummer

PROESPEL Oy

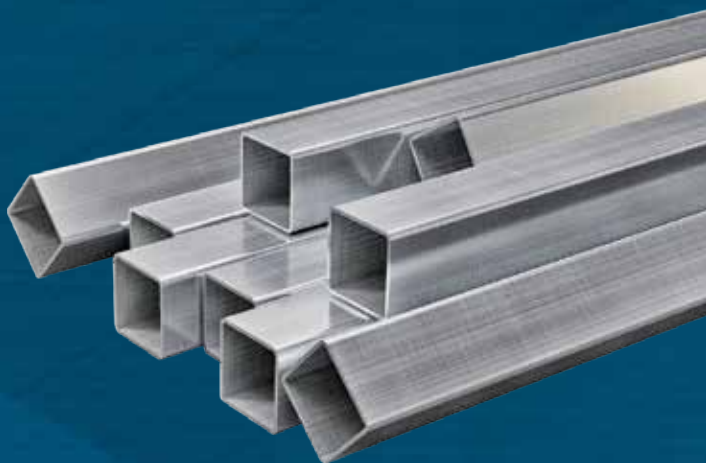
HUIPPUTUOTTEITA FENNOLTA

HENKILÖ- JA
PAKETTIAUTOT

RASKAS MAANTIEKALUSTO
JA TYÖKONEET

OHUTSEINÄPUTKET JA
JATKOJALOSTUS

**KIITOS,
KUN VALITSET
KOTIMAISEN
TUOTTEEN!**

FennoSteel Oy
Fennokatu 1
39700 Parkano
+358 3 441 00
fенno@fennosteel.com

www.fennosteel.com - www.fennoheavyduty.com